

Notat

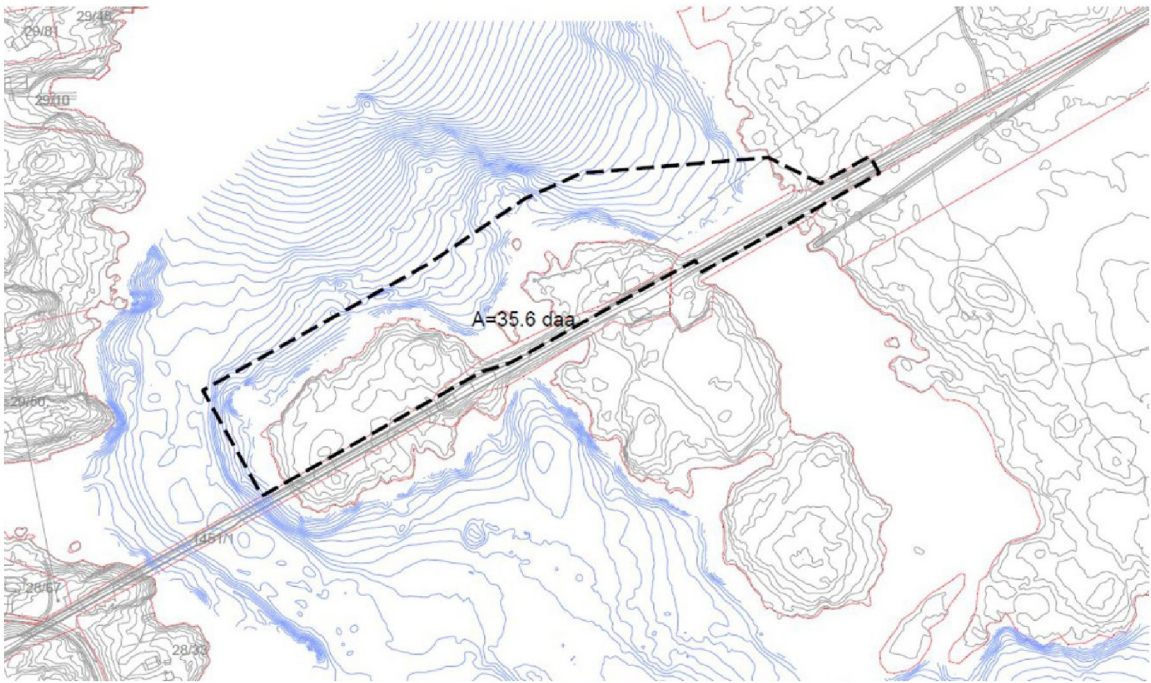
Til: Rambøll
Fra: Natur og Samfunn AS v Gunnar Kristiansen
Dato: 04.06.2020
Tittel: Vurdering av oter på Uttian innenfor planområde for utbygging

---

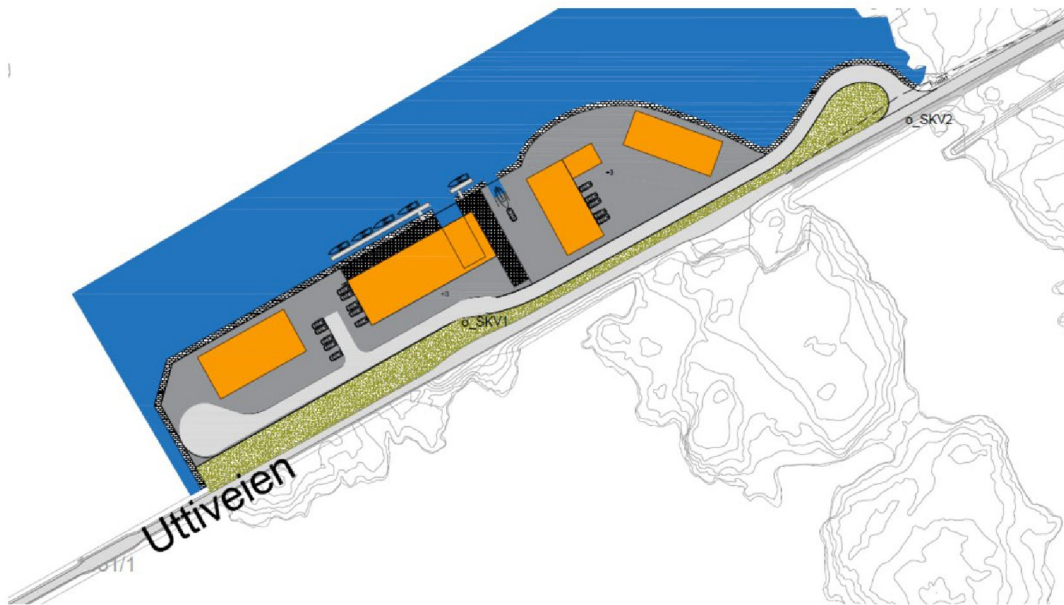
Innledning

På oppdrag fra Rambøll utførte Natur og Samfunn AS en konsekvensutredning på temaet naturmangfold i forbindelse med planer om etablering av industriområde på Uttian i Frøya kommune. Området som ble utredet har i alt et areal på ca. 35,6 daa, og omfatter både sjø- og landareal. Utredningen tok ikke stilling til miljøvirkninger som de enkelte etableringene på næringsområdet ville kunne påføre naturen. Kun selve etableringen av næringsområdet ble utredet, med sprengning og planering av landområdene, samt fyllinger til sjø. I praksis vil det si at alt landareal innenfor planområdet blir bygget ned slik at alle naturverdier som befinner seg der vil ødelegges permanent. En stor del av planområdet er sjø-utfylling i sjø. Selve planområdet på land er en god del mindre enn 35 daa.

Etter utredningen er det kommet inn synspunkter om at området kan ha betydning som leveområde/del av leveområde for oter. Dette notatet vurderer dette nærmere.

Figur 1. Utbyggingsområdet

Figur 2. Utbyggingsområdet med utfylling og utbygging.

Utbredelse og økologi

Oter er vidt utbredt, opprinnelig fra kyst til kyst mellom Atlanterhavet og Stillehavet inkludert Japan, og fra Barentshavet til Det Indiske Hav. I Norge finnes den over hele landet, men er i dag mest tallrik i kyststrøkene fra Midt-Norge og nordover. Den ble tidligere beskattet hardt i hele landet. Bestandene har mange steder slitt med å ta seg opp igjen etter det.

I begynnelsen av forrige århundre opptrådte arten langs de fleste vann og vassdrag, såvel som ved sjøen. Etterhvert ble det imidlertid en kraftig bestandsnedgang, antakelig forårsaket av økt jaktpress som følge av en statlig skuddpremieordning og gode oterskinnpriser (Christensen 1995). Nedgangen fortsatte fram til 1932, da den statlige premieordningen ble avskaffet og overlatt til de enkelte kommuner. Reduksjon i jaktomfang og endelig totalfredning i 1982 førte antakelig til at oterens tilbakegang i Nord-Norge stanset, og har gitt grunnlag for den livskraftige og fremdeles økende bestanden vi har der i dag. Ellers i landet er oteren fremdeles utsatt og sjelden (Faktaark Norsk zoologisk forening).

Den er rødlistet som truet (VU) for Norge. De viktigste truslene mot oteren er påkjørsler, drukning i fiskeredskaper og miljøgifter.

Oteren forekommer i alle former for våte miljøer, fra kystområder, elver, bekker, innsjøer og dammer til sump- og våtmarksområder. I marine habitater foretrekker den svaberg med tang framfor sandstrender. I marine miljøer er tilgang til ferskvann viktig for oteren, som drikkevann såvel som til pelspleie. Pelsens varmeisolerende evne nedsettes dersom salt krystalliseres i pelsen, noe som gjør jevnlig bad i ferskvann nødvendig, og tilgang til ferskvann ser ut til å være viktig for den norske kystoteren (Heggberget 1996)

Oteren er ikke strengt territoriell, men har leveområder som varierer i utstrekning. Hannens leveområder er langt større enn hunnens. Leveområdene kan være store på innlandet mens langs kysten holder oterne seg på mindre leveområder, fordi tilgangen på fisk er bedre der. Oterens diet består i hovedsak av fisk, men også krepsdyr, amfibier, fugler, smågnagere og haretyr blir spist (Reuther 1993). Hyppige funn av plantemateriale i mager til norske kystotere tyder på at også planter bevisst blir spist (Heggberget 1996). Mage- og ekskrementanalyser av norske kystotere viser at torskefisker, flyndrefisker, ulker og rognkjeks utgjør hovedføden (Heggberget 1996).

Oter lager hi selv, enten ved å grave seg inn i jordbakker eller utnytte steinurer og andre naturlige gjemmesteder. Den kan også overta hiet til bever og rødrev. Veifyllinger, moloer og andre kunstig anlagte steintipper benyttes. Det plasseres aldri langt fra vann. Ynglehiet ligger gjerne lenger unna, mer usjenert og gjemt enn det som brukes som oppholdssted og skjul. Ungene bruker flere måneder på å lære seg å jakte og å bli dyktige svømmere, og følger mora hele første leveåret. I denne perioden bruker familien mange hi og soveplasser omkring i leveområdet (faktaark Artsdatabanken).

Utbredelse på Uttian

Artskart viser at det er registrert oter tre ganger (se figur) på Uttian der alle observasjonene er av nyere dato. Ingen av observasjonene er fra innenfor eller nært planområdet.

Ved feltarbeid med naturtypekartlegging i mai/juni 2020 ble oter observert to ganger nordøst på Uttian. På den ene plassen ved Nordøya ble den observert jevnlig. Den gjorde flere turer mellom myrområder ovenfor strandsonen med små tønner (ferskvann) og ned til sjøen. Den jaktet etter fisk i sjøen, og ble jevnlig sett der. Utfra adferden antas det at oteren ynglet i dette området. Trolig vil oter velge yngleplasser som er noe beskyttet i forhold til forstyrrelser fra folk.

Figur 3. Kartet viser observasjoner av oter på Uttian. Kilde Artskart.

Planområdet og mulige konsekvenser av utbygginga

Planområdet har svaberg og smale soner med grov steinstrand mot sjøen. Nordøst i området går veien på grov fylling inntil området og over ei lita vik. Planområdet ligger inntil vei og bro og er eksponert mot disse. En må krysse/bruke veifyllingen for å komme ut til holmene som utgjør planområdet. Det er dårlig egnet som hiområde for oter, og den yngler med stor sikkerhet ikke innenfor planområdet. Veifyllinga kunne vært en potensiell hiplass men er så forstyrret av trafikk at oter meget sannsynlig ikke vil yngle der. I kartleggingsperioden i mai/juni ble det ikke observert oter innenfor, eller i nærheten av planområdet.

Siden planområdet er såpass eksponert mot veien, og at en må følge veien og fyllinga for å komme ut dit, vil det trolig i liten grad være brukt som matsøkområde.

Dersom planområdet bygges ut med fyllinger i sjø av stor stein vil dette kunne skape oppholds- og hiområder for oter. Det er imidlertid usikkert om området trolig vil bli såpass forstyrret av virksomheten der at området ikke vil brukes av oter som hiområde eller del av leveområde.

Dersom området bygges ut vil store deler av sjøområdet tilgrensende utbyggingsområdet fremdeles kunne brukes som matsøkområde for oter. Hvorvidt om den i den sammenheng vil påvirkes av forstyrrelser fra planområdet er noe usikkert, men trolig vil den i begrenset grad bli ytterligere forstyrret sammenlignet med vei og trafikk i dag.

Konsekvensen for oter ved utbygging av området vil trolig være liten.

Referanser

Artsdatabanken 2018. Tjenesten Artskart. <http://artskart.artsdatabanken.no/>.

Christensen, H. 1991. Hva har skjedd med oteren i Norge? Fauna 44 (4): 237–242

Faktaark. Artsdatabanken

Faktaark. Norsk Zoologisk forening

Heggberget, T. M. 1996. En kunnskapsoversikt for eurasiatisk oter *Lutra lutra*. Grunnlag for en forvaltningsplan. NINA Oppdragsmelding 439. 29 s

Reuther, C. 1993. *Lutra lutra* (Linnaeus, 1758) – Fischotter. S. 907–961 i: Niethammer, J. & Krapp, F. (red.). Handbuch der Säugetiere Europas. Band 5/2. Aula-Verlag, Wiesbaden. (På tysk).